

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoju mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok
Dušl daty,
Wotpošć ty.

Z njebjes mana
Njeh čl khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew čel
F.

↳ Serske njedzelske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyschinje a je tam sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostac.

22. njedzela po swjatej Trojicy.

Žap. skutli 24, 24—27.

Grudžaze je Felixowe sadzerženje. Wón khwile nje-
nějesche, so by sbóžny był, duž bě na wěcne šhubjeny.
Wón chyzsche to wotstorczič na čaš, kiž by jemu spo-
sobnišchi był. Pschi tym pschhlada, so běsche tu nětko
on čaš, kiž běsche jemu sa hnadny čaš spožčeny. Kelto
čłowjekow našeho čaša runa so Felixej! Khwile woni
naja, hdyž so wo semšte wězy jedna, khwile sa džěto, sa
njele; ale tehdom khwila njeje, hdyž so wo duschu jedna.
So so na spodobnišchi čaš wotstorcziuje.

Wě Felixu mamy snamjo našeho čaša!

1. Felix ma žadanje, něšto wo kšesčizianstwie
kšechč se rta muža, kotryž křjedža w kšesčizianškim
kbanju stejese. Kaž běsche Herodasch wjekelny, hdyž
klatuž Jesuša k njemu pšbla, tak běsche tež Felix sa tu
owu wěz sahorjeny. Šibanje džěsche psches kraj a lud.
So bebi ludžo domukladowacž njemóžachu, so pschwišowarjo
křstufowu pschi kšwojej wěrije tak twjerdže a křeže
křjachu. Nětko běsche Pawol w rukomaj Felixa. Wón
křbjesche tola najšepje wjedecž, kajke je kšesčizianstwowom.
Kš to křosymimy, so chze Felix wo kšesčizianstwie roz-
křnjeny byčž, kotrež so w ludu mózne wopokasowasche.
So tym chyzsche so wón we kšwojim powołanju wobhoníč.
Wot koho móžese lepšeho wobhonjenja dostacž, křiba
ot Pawola kameho? S teho pšnawamy, so to pola
Felixa njeběsche, kaž pola Židow, kame nje-pschecželstwo

pschecžimo křstufkei, ale wěste saimanje, něšto wo nim
křkšechč. Zajke saimowanje so tež w našim čašu po-
kasuje. Kšesčizianstwo ma sašo kšwoje wobkědžbowanje
psched ludom a so jako móž w žiwjenju wobhladuje.
Wono je bebi sašo móž dobyło w towaršnym žiwjenju
— w džělacžeskich, w mlodženzowych towarštwach — a
to je wěcže dobra křežel do přědka.

2. Pawol wě, ššto je Felixa wabiko, jeho psched so
žadacž. Wón pak njeje wot kšwojeho Šbóžnika pšblany,
něšto saimowu wupowjedacž. Wón ma sa teho křnjesa
dusche dobywacž. Duž njepowjeda wón wo nowinkach —
ale wón powjeda, šštož je Felixej nusne — wo prawdosčizi
a pšczimowosčizi — šštož dyrbi wón nawuknyčž, so by so
jeho duscha wustrowila — a křkonežne wo pschichodnym
křudženju. So kšwoje dyrbi Felixa nastřóžicž. Wón dyrbi
so we kšwojim křwědomnju sastróžicž; — ale wón so
njecha pschemenicž. K temu njeje dał Pawola samowlacž.
Když je tole kšesčizianstwo, je wón dosčž křkšchał.

Křerunaja so čłowjekowo našeho čaša tež Felixej,
so njekhadža křhutne, snutštowne, so křwědomnja dótkaže
wězy křkšechč? Powjedasch-li jim wo prawdosčizi, chzedža
bebi ju kšami dobyčž — wo pšczimowosčizi, wo křudženju —
to woni nje-křkšcha a křosymicž njekhadža. Křdyž Wože
křłowo jim praji: „Ty by tón muž, woni kšwojej wuschi
samknu.“ Žich wjele chze jenicžy křkšechč, šštož jich sa-
jimuje; ale to wutrobne praschenje jich ničžo njestara: ššto
mam činíč, so budu sbóžny? So bóle a bóle nashonjamy,
so čłowjekowo to křkšechč nochzedža, šštož je jim trěbne.

Šhto chješ ty i Božeho słowa klyšhec? Stej směrom, hdyž wěrnosc Božeho słowa tvoje šwědomnje trjechi. Šhibuj šo, pošluchaj, prjedy hač šo hnadny čaš minje.

3. Na špodobny čaš šo njeda wotštorčič, wěrnosc klyšhec. Hdy pšhındže špodobnišči čaš? Tehdy rěčješke šhrobly šwědł wěrnoscje. Nětko móžješke wěrnosc klyšhec a pošnac. To běške wurěč, hdyž wón wo špodobnišchim čašu rěčješke. Wón njehaške wěrnosc klyšhec.

Špodobny čaš je dženska hiščeje ta hodžina, w kotrejž Bóh čłowjekam škladnosc dawa, šo t njemu wobrocžič. Šdžěžkuliž šo šlowo wěrnoscje přěduje, tam je to wubudžaze šlowo Bože: njestwjerdžče šwoju wutrobu! Ach, šo bychu wšchitzn pošnali, šhtož šo t jich měrej hodži! Wón pšhındže, tón čaš „pošdže“! Šak dołho hiščeje hnadny čaš traje, šhto to wě?

Nětko je tónle špodobny čaš! Nětko je džěn šboža!
Šamjeñ.

Mój kšhiž.

(Š lěta 1871.)

Hdyž se želešnym kšhižom debi
Šso wutrobity wojowať,
Dha tajki wušnam waži šebi
A ma jón ša najwšchšchi dar:
Wšchať tale pycha wot krala
Šu mišoščiwje špožčena.

Tež ja kšhiž želešny tu nošču,
Kiž wšchittich kralow kral mi da;
Ša jeho šchězědru ruku košču,
Šo špožčji mi rjad kšhesčžana,
Kiž wjele rjeñške šnamjo je,
Šač wšchitke rjady kralowške.

To njescž, šhtož Boži Šson je nošhł,
Šdže wjetšču čješč jow nadeñdu?
Wón šam je mi te čžernje wošhł,
Š nich pať šej rózow wotžněju.
Še jeho ruša šranika,
Dha wšchať tež balsam podawa.

Mój kšhiž wón šobu na šo škadže,
Ach, njeje dha to troščta došč?
Šdyž ša nim krocžu w tajkej hnadže,
Mi i horja šhadža wješekošč;
Šaj, i krawnym kšhižom Šbóžniša
Šso mój kšhiž prawje pošwječža.

Duž šwój kšhiž jať šnamjo čješče
Tež dale čžiške pošwječju.
A šym jón škožik — dha mi njescže
Kšhiž t pošlednjemu bydłeñčku;
Mi na row štajče tón panier,
Šo mój proch kryje Boži měr.

Ššym pšhes kšhiž doščoť tudy t měru,
Špju wóžow španje we rowje
A džeržu Šhryšta kšhiž ja šwěru,
Dha row mje šhowač njebudže.
Wšchať jutry tón troščt přěduju,
Šo dže šo pšhes kšhiž t žiwjenju!

K. A. Fiedlef.

Džak domišny.

Hdy bych ja molowacž mohł, tať by něchtó šnano prajik, poštom bych domišnu pšhedštajik jať měrne hórki, rjane nižiny, čžiche wšh abo šo wupšhesčžěraze kufi i rěkami a lěšom, i rjanej Šprewju tež šnano. A džak ša našchich wojakow bych molowať jať domojwórcženje dohčžerjow, wšstanje, šhorhowje, lipowe, dubowe, šawrjenzowe lišče — abo tať šo młodži a štari přěduja, invalidej wješele čžinicž abo wudowam a šhrotam pošhacž.

Šedyn našchich wumjetžow je džak domišny pšhedštajik i hošbjom i wolišowej hałožku a do teho padazhmi krawnymmi křepkami. Tutón wobraš je pošpišak jať „krawny wopor“. Wny i teho wošmjemy: Wny mamy čžichi měr do krawnymch woporow wóšny pšhinyščž pšhes naške dary, radu a pošmož. A to i pošnej lubošču a i žhlej možu šdžžłanoščje napšhēcžo tym, kotřiž šu ša naš, naške žony a džěčži domach šo woprowali i čžěkom a žiwjenjom. Ša 100 lět njeje telko čžěžkich woporow wóšna žadala. Nječ šo w šłědowazhym wo nastacžu a wuwjedženju dobreho škutka „džaka domišny“ rěčži.

1. Ministerowe šlowa.

Našch minister šnutškownych naležnosčžow, šhrabja i Wížthum, 11. junija pšchi šačženju „džaka domišny“ mješ druhim tole rjekny:

„Ššhlynje šačžujemy my domjazy w tutym šhutyym wóšniškim čžahu winowatošč džakowanja. Šso džakowacž ša to, šo je našch luby wóžny kraj dotal pšhewuščženy i hróšbnosčžemi wóšniškeho šapuščženja; šo džakowacž ša to, šo šmy šnutškach w kraju šforo njemšleni wot štrachow a myšlenjom wóšny w měrnyym pošjedže našchu warbu poštačž móhli, šo džakowacž pšhede wšchěm ša to, šo šu šubla němskeho hošpodarštwu a němskeho poštracžowanja (kulturny) nam šdžeržane wostake a nam ša to šawdawť pošdadža, šo naške wawšhnyje a byče po wóšnyje t nowemu šačžewanju doñdže.

Tutón džak šmy po Wošy, kotrehož pošmož w tym naš wšchittich pšhewšdžazhym nowym duchu wěrjazeje nadžije mójšnje šačžuwamy, našchemu wóšku a naškej marinije winojčži, kotřiž i šhrobkoščžu bješ runjecža šu podobni hačženju wošoko naškeje domišny kaž škamotnej kupje, we wíchorapošnyym morju ležazej, podobni hačženju do šmjercže šmužithy šakitowarjom, na kotrymž šo hidženje našchich njepšhēcželow kaž morja žošmy šamaja. Wšchittim tym šmy džak winojčži, wošebje kotřiž šo w krašnych škutkach brónjom abo w čžichim rjekowštwje žhle wopruja njedžiwajo parowanja, ranow a šhoroščžow čžěka, njedžiwajo napinanja a rošhorjenja nervow a ducha. Tym wošebje džak, kotřiž šu jať wopory tu-teje wóšny rjekowštwu šmjercž poščerpili abo i čžěžkej bėdnosčžu šo domoj wórcža. Šunje tutym napšhēcžo mohł wšchať šo naške šačžucže džaka šnadne šdacž a njemóžne. Wono wšchať žaneho šřědka njeje, wšchitku a kóždu hubjenošč, kiž ša wóšnu krocži, žhle wotštronicž. Šola wšchať nimamy šo wulkosčži nušy wotštracžicž dacž. Wínowatošč džaka w tym padže runje w šobu-noščenju wobšteji. Ššotom šhonimy, šajka mój žiwjenja w tych šnješboženych leži, hdyž jim niž jenož jaťmožinu dawamy, ale tež pošmož i radu a se škutkom.

A temu čže w o t k a š a n j e „džak domišny“ (tehdy bliže pošmilijona hriwnow wucžinjaze) pošložť pošdacž.

Wšške teho je poš trjeba t o w a t š t w a , kiž šnješboženym poššchonyšžy bliže štupi o žhly pošmožny škutk i čžoplej wutrobu wěrnejše lubošče t čžłowjekam pšhēcžišččži. Šaž je naške wóško do jeneho šwajšane ša wóžny kraj, tať ma winowatošč džakownoščje naš, kiž šmy domach wostali, šjednocžič w škutku špomóžěškeje lubošče t bližšchemu. A pošmož jenotliwym ma šo kaž dom a twarjenje šhromadneje hošowosčže t pošhanyju poššehowacž. — —

Towarstwa „džak domišny“ ho hnydom do žiwjenja swokaja.“

2. Sapocžatt pomhanja.

Pienjesy (kapital) sa wotkasanje jako sažožny kamjeń je položeny a ho stajnje psches dalsche wotkasanja jenotliwych kaž gmejnow, tež schulstich, wošadow a towarstwom pošlynja. Towarstwo „džak domišny“ ho w městach a na kraju sažožeja. Wjetšche wšy maja šamo tež šwoje towarstwo. Kóždy thždeń běšche tež s nascheje Łužicy wo nastaczu tajkich šlyšecy. Šrěnje běšche, so ho šobustawy samolwjachu a pschinoschki šapigachu paš sa wotkasanje (junkrócz), paš sa towarstwo (kóždolětnje), paš sa woboje hromadže. Lědy je ho žane tajke towarstwo s mjenje 100 šobustawami sažožiło.

Šrěnje pomhanje běšche radženje w Dražďanach a druhich wulkich městach, hdžež běchu wjele šnješboženych s hubjennymi a se šhubjennymi stawami, šlepi, hłuchi bėdžerjo w šhorownjach. Tym je ho rada dawaka, na tajke powołanje měli ho dale podacž.

Škursy šu ho šapocžate džeržecž s pschihotowanju sa džěło a powołanje w ratarštwje. Tu na pschiklad ho wucži, hdhž něchtó šam džělacž njemóže, kaš mohł nahladowanje wjesecž nad hospodarštwom a džělacžerjemi: hospodowanje, škotarštwó, knihiwjedženje a t. d. Wjetšchi džěł ho na nekajke rjemješlništwó abo džěło w šabrikach wuwucžuje. Tu mjenujemy wucžbne kursy sa šchewzowanje, šedkarštwó, čašnikarštwó, knihiwjasaštwó, moletštwó, knihicžišchćenje, pišmikštwó, fotografowanje, konditarštwó, džělanje w metalu a t. d. W tkajerškej šchuli ho tkacze wucži, we wikowarškej wikowarštwó. Wucžernje a towarštwó sa wschelle powołanja šu s temu wucžerjom, rumy, džělarnje, graty a wscho móžne s pomozu podawake. Wucžba ho wudžěluje w němškej a zušych rěczach, licženju, wustojnosčzi s ruku. Šelko próžy je s bohimi, kiž chzedža s jenej ruku abo bjes rukow nawuknyčž ho žiwicž!

Wulki nadawš „Džaka domišny“ budže tón, sa rošwucženych městna pytačž, hdžež mohli wostacž a džělacž. Městna wobstaracž, wobstaranych dale we wobkėdžbowanju wobšchowacž, s temu budže wjele pomoznikow trjebanych. Dowěrnizy budža trěbni, kiž tu šobu s radu a se škutkom šastupuja, šastojnizy tež na wšach, duchowni, wucžerjo, mišchtyrjo, šhmani, rošomni ludžo budža nowe pola džělawosčze dostacž.

Wschelazy wojowarjo budža ho lěta dotho se šlabosčžu, šhorowježu a njehodu bėdžicž. Tu budže rěcacž: Šdžeržecze, wjedžecze jich do wustrowjerškich domow a domišnow. Woni šebi šakšuzja, so ho jim, kaž šu nam štrowym pomhali domišnu šdžeržecž, tež čžichi, lubosčžiwu kucžik wobštara.

Tež na to šu šebi myššlili, kaš ma ho sa to štaracž, so bychu jeni a drušy potrjecheni na kraju ho šakšydlicž měli, a pomhali šemju džělacž we wošebitnych kolonijach, s pomozu žyle štrowych a šylnych ludži.

3. Šwoja pschikšluschnosčž.

Ty, luby čžitarjo, by podarmo tole šopjeno, kiž rěka „Pomhaj Bóh“, čžital, hdhž nochžyl šam tež pomhacž. A njehori ho tebi hižom nětk wutroba s towarštwu džak pašichušpicž, njech je to w Budyšchinje, Budestezach, Šodžiju, Šjekšwacžidle, Wjelečžinje, na Židowje, Maleschczach a t. d. Šrijódkštejerjo w gmejnje, duchowni, wucžerjo, wschitzu tebe pschivosnu a powucža. Lětny pschinoschł je s najmjenscha 1 hriwna. Ty drje njebudžesch, hdhž mašch šamoženje, runje tón najmjenschi dacž chžyčž, a jeli so šam džěczi abo mandžělskeho wonkach štejo nimašch, budžesch dwójžy šwólniwy dawacž. — Bohonjež tež druhého s pschistupjenju. — Jeli so ho do towarštwoweho pschedšhdštwa šobu wušwolisch, měj to sa čžescž. A potom dopjeli s wutrobnej hotowosčžu tvoju pschikšluschnosčž psches to, so pschikhadžuješch, radžišch, nekajke pučže a naprašchowanja wobštarašch.

Tak šwoju pschikšluschnosčž jako pschecžel domišny, jako dobry čžlowjek a šchescžijan dopjelnisch. A žohnowanje wušhwajo tež žohnowanje žněješch.

Šetkanje Bože we wulkej wójnje.

(Šofracžowanje.)

Šo 9 hodžinach da našch šeldwebel, kotryž ho hewak wo wěžy njestarašche, kotrež ho na wěcžnosčž počahuja, šompagniju wošolo šebje šhromadžicž. Wón praji: „Towaršchojo, my chzemy ho nětko kóždy wječor w 9 hodžinach s modlitwje šhromadžicž! Ša tu potrjebnosčž džěń a bóle čžuju a pschidam, so šym w tym wjele šakomdžik. A ja myšlu, hdhž my w tym šwoje brachi a šlabosčže šprawnje pošnajemy a wo wodacze prošymy, potom šměmy tež wušlyščenja našchich modlitwow wěsczi byčž. Tak chzemy ho nětko hromadže, modlicž a wošebje šebi na štaršchich pomyšlicž, kotrychž šhmojo šu hižom padnyli. Tón šnjes chžyl jim a našchemu wóznemu krajej s bokej štejecž w tutym čžěžkim čžaju a nam wjele šylnosčže špožčicž, našche nadawki dopjelnicž s jeho čžesczi.“ Na kónzu ho hišchče wjetšcha licžba wošolo wohenja šhromadži a nekotre šhěrlušche špěwacze, kaž na pschiklad: „Šaj wšmi ty ružy mojej a wjedž nje šam, hacž ja do ruki tvojej tu dušchu dam. Ššam njepočahnu ženje, niz krocžakki, hdžež šwěra tvoja čžehnje, nje šobu wšmi.“ Našch šeldwebel šedžesch tež pódla a šylly štejachu jemu we woczomaj. Šórly po tym bu čžicho a do mantlow šawaleni wušlyšchmy.

(Š lista młodeho wojaka.)

* * *

Ša pschindu s towaršchom do bliskosčže mašej zyrkwicžki našcheje wšy a nochzu mojimaj wušchomaj wěricž, hdhž tam byrglowacž a špěwacž šlyšchach. Čžišche do čžěmneje zyrkwje šastupichmoj a widžachmoj pschi škufej šwětklinje šwěcžkow hnujazy wobras. Ššchi harmoniju psched wšhofim woltarjom šedžesch vizewachtmišchtr artillierijoweje munizijonskeje kolony a hrajesche, kaž derje móžesch. Ššchi woltarju šlecžachu ewangelszy a katholiczy hromadže, artillieristojo a trainwojazy a nutrnje špěwachu: „Wulki Božo, šhwalbu čži, šylny šnježe, šaspěwamy.“ Na kawach nekotši šedžachu, hłowu šhuboko do štyknjeneju rukow šaprijemu, w nutrnej modlitwje na Boha šebi pomyšlo, kiž jich hacž dotal wobarnowa a kiž chžyl tež jich lubnych domach wobarnowacž. Šich najwjazy běšche s Šornjeje Šchlesyšskeje. Woni běchu we šhubokoj nutrnosčzi, ničtó njepytny, so mój pschindžechmoj a wotěndžechmoj, hdhž běchu pošlednje šłowa šhěrlušcha wušlincžake: „Ty šy našcha nadžija, wostań pschi naž bjes kónza!“

Ššchi wukhodže ja jenož hišchče šlyšchach, kaš jedyn hmuty temu, kiž na harmoniju hrajesche, pschiwola: „Šišchče junkrócz! Šo běšche pschegara rjenje!“

(Njedžělske nowiny sa němške wójško.)

* * *

Ššělnje hrjebje, 3. novembra 1914.

My pschindžemy nětko hušcžišcho 3 dny s wocžerstwjenju do N. N. Tam je katholicka kapalka a my mamy tam kóžde ranje nutrnosčž. Tam je dobry harmonium. Šhěrlušch ho wušpěwa, psalm ho wucžita, my ho modlimy a potom šabo špěwamy. Ššchi wschēm jednorym waschnju šu to krašne hodžiny, kotrež je drje tón franzowški Boži dom porědko widžak. Wobdžělenje je žyle šwobodne. Ša šym te nutrnosčže s mašo towaršchemi šawjedč; nětko je zyrkej pschezo žyle pošna. Na reformaziškim šwjedženju běchmy runje wo wšy. My najprjedy šaspěwachmy: „Šak rjenje šwěczi šernicžka“; potom čžitašche ho 103. psalm; potom: „Šedn twjerdy hród je našch Bóh šam“ (šhěrlušch, kotryž ho s žyla jara wjele na bitwischczu špěwa). Šo tym šhěrlušchu čžitachmy 91. psalm, kotryž je mi hižom tak wjele trošchta a možy daš. Šotom špěwachmy šwjaty Šótcženašch a wobšamknyšchmy s šhěrlušchom:

„My dzemy a chzemy ho modlicz nětk Bohu.“ Brodaczi wobornizy ředzachu s maľnymi pólnymi řpěwařskimi w rukomaj a mějachu woczi nutrnje wobrocžene na Božu martru na wořtarju. Na řwjecžata, pšched kotrymiž řu czeľnjeni wjeľnjenje řwoje pořkocžane czařniki a druge wězy jako pořwjecženje postajili, nihto njehlada. Pšches molowane wofna „džowka Žairukowa“ a „Pětrowe rybyľojenje“ řwěza řłaba do jednoreje zyrkwički pada a na nutrných wojakow. Namo, tajke hodžiny řo nihdy njesapomnja. Řo nutrnoczi dzemy won na maľe pohrjebniřchežo, kotrež Boži dom wobdawa. Czežke marmorowe pomniki řwědčža wo bohatřtwe burřkeje wořady. Ale tam my řtejo njewořtanjemy. Sady zyrkwiče pšchi wořtarňym bořu je měřtno, hđžež řu nowe rowy. Jednore řřchiže s brěřoweho drjewja njeřeja njena padnjemych towařřchow, kotřiž jow wotpocžuja. Teřak abo helm je czeľcžaza pňcha řa teho, řiž je daloko wot wótzneho kraja řa wótzny kraj řwoje žiwjenje wořtajiľ. Sady pohrjebniřcheža widžiřch hiřcheže řřelne hrjebje, hđžež je řo wojowaľo. Nětko paľ řu nařchi dale do přědka. Jow žana granata njeřřchileczi a žadny řchrapnell měř wotpocžowazyřch towařřchow njemoli. Pšchi tnych rowach wojazy cziřche pořastanu poľni džaka ř njebjesřemu Wótzzej, kotryž je hač dotal hnadny byl a w modlitwje řa tnych lubých domach prořcha, kotřiž wo řnijerež padnjeneho nana abo mandželřkeho abo bratra žaruja. — Potom dzemy pšches želeřne wrota řařo do nařcheho wójnřkeho džeka ř nowe j mozu.

(Viřt podwňřchka.)

(Přichodnje dale.)

Rak je Bohuřlaw s Dubowina Boha řpóřnaľ.

Řowjedaňcľto wot Řhryřtowa řchmida.

Přchetožik ř. Buľ.

(1. pokračowanje.)

2. řtam.

Wulle njeřbože s maľeje njepořľušchwořče.

Marata bě řhuda řhřota, bohabořasneje wutrobny, wjeřeľeje a radořcziweje myřle, lubořna a řjana řaž řčěľjaza róža. Teřodla běřche ju řnjeni řa přěřoňcžu maľeho Bohuřlawka wřala. Tale duřchna, pořľušchna holeczľa cžinjěřche wřhitko, řchtož bě jej řnjeni pšchikřasaka, s najwjeřřche j pilnořcžu, a ani jena hodžina řo njeminy, řo by řo na řnjene napominanja njedopomniķa. Přchetož wona lubowařche řnjeni jako řwoju najwjeřřchu dobročejřku, a mějěřche na lubořnym hólčžatku najwutrobniřchu wjeřeľořč, ha j wona czeľcžowawřche we nim hižom řwojeho pšchichodneho řnjesa.

Řene popoľdnje Marata pšchi řjenje plečžene j kolebzy wuřnjeneho džěľcža ředžo řchijěřche. Wona běřche pletwo, kotrež řo na řónzu tujawki wřřche džěľcžoweje hólčžki ľeňnje wuřběhowařche, s róžemi wobřhřala, řo by džěľcžatko hnydom pšchi wotucžanju něřchto řjane wuhřadaľo. Čzeňki běľy flor wobarařche džěľcžo w řpanju pšched muchami — a lubořniřche a řjeňřche hač te czerřtwe kwěťki řdachu řo czerwjene ľiczľa řpjazeho džěľcža pšches řhipřy, řahodny řawodžej.

Duž pšchidžechu někotři herzy, kotřiž po kraju wokoľo cžahachu, do dwora, a pocžachu piřřacž. Wřchitzny s hřodu běžachu hnydom w hřomadu, a wřachu herřow nuts do delnjeje řtwy, řo bychu řebi pšchi piřřanju a řejwanju wjeřeľe popoľdnje řčiniľi. Marata ničo radřcho njeřľyřcheřche hač hđžbu; tola paľ wosta, na řnjene řłowa řo dopomniřch, pšchi kolebzy řpjazeho džěľcža řměřom ředžo. Tu pšchiběža řuri j, řahřodny hólč, do řřtwy. „Marata“, prařeřche wón, „pój wřchaf tola tež řhwilku deľ! Ty njewěřřch, řaľ wjeřeľe tam wřcho je. Řaľ řrařnu hđžbu řym hiřcheže řenje njeřľyřchaf. Ředny ma řřitřunate řuľe a řčmóřa na nje, hač wřcho řěže. Dwaj maľaj pachola j mata j jedny dudki,

druhi tarafawu, a cžinitaj řwoje wězy derje dořč. A řhěřto řizaty pachol duje póbla řóřo, řo wřcho bóřci a řchwóřci. Řój wřchaf tola řhěřje deľ!“ Marata wotmolwi, „řo džěľcžo žane wotomikňenje řamo wotajicž njeřmě.“ „Njebudž jeno řaľ džěľcžaza“, pra j loľlořmyřľeny řuri j. „Ty drje tola řama řwjata byčž njeřchžejřch. Džěľcžo džě řpi, a ty jemu tola řpacž pomhačž njemóžejřch. Řój, pój, a njedrož řo řaľ. řa řchwóřč hodžiny tu řařo řy. řeniczku řejku řo mi tola njeřapowejřch.“ Marata dařche řo narečžecž, hačřunje jej wutroba puřotawřche, a džěľche řobu deľ. Mějěřche paľ tam maľo wjeřeľa; wulki řřach ju nadpadowařche. Wona cžyřřche řo wřóřczič; tola cži druy jej wobarařchu. Na pořľedku řo jim s mozu wutorže a běžěřche horje ře kolebzy řwojeho lubeho porucženeho džěľcža.

Toľa — řaľ řo wona řařřóži! Řóřľanczko bě přóřdne — wot džěľcža ničo wjazy njewidžěřche. Wona drje řo řařo řměřowa, s nadžiju řo trořchřowařche, řo řřach je toľa něřtó s domjazyřch ľudži džěľcžo jenož na řchibařřtwe do drugeho řóžka poľožil, řo by ju do řřacha řahnaľ. Toľa hižom pšchi pomuřľenju, řnjeni mohľa tež toľe řhonič, njemóžěřche řo řřchepotanja řdžeržecž. Běhařche s jeneje řtwy do drugeje — wot džěľcža nihđže ničo njewidžěřche. řřmjertny řřach ju nadpadny. Wona běžěřche deľ a řawoľa mjěř řejwazyřmi: „Mľody hřabja njeje wjazy tu we řwojim póřľanczku; řchto s wař je mjě řaľe řařřóžik a džěľcžo ř řchibařřtwe řřhowaľ?“ Nihto wo ničim ničo njewjedžěřche; žadny cžłowjeľ njebě ře řřtwy pšchikřoľ. Wřchitzny na měřcže řejwacž pšchěřřachu, a herzy woteľdžechu, na řapľacženje nječřakawřchi. Wřchitzny, řiž běchu w delnje j řtwi, běžachu řařřóřeni horje; wřcho bu pšchepřtane. Bóřny řo doľladachu, řo řu s džěľcžom hiřcheže wřchelaľe drohe wězy přiejč. řchto móžěřche na něřchto druge myřľicž, hač řo je džěľcžo řradnjene?

Wřchěch wjeřeľořč pšcheměni řo nětko do pľatania a žaľořcženja. To bě řudženje, jako by řo cžěľo ř rowu njeřľo. „Mój Božo“, řawoľa hořpořa wóřřje pľatajo, „ač, wboha řnjeni, — řaľ haľle budže řej we wutrobje, hđnyž to řhoni! To budže jeje řmjerež!“ Marata paľ řo njedařche trořchřowačž, a budžěřche w přěnim wotomikňenju cžekňřla a řnadž do řěki řkocžila, hdy bychu jej won njewobaraľi. „D mój Božo“, řawoľa wona cžawřto s najwjeřřche j bolowěžu, „řchto by řebi to myřľik, řo mohľa řaľ maľa njepořľušchwořč řaľ wulle žaľořřne řčěľhwki měč.“

(Přichodnje dale.)

Wřchelaľe s bliřka a s daloka.

* **Řolajuo na řróťki nařřawľ w pořľednim cžibľe „Řomhaj Bóh“ řa towařřtwe „wótcžiniřki džak“,** prořňmy lubých řserbow, řo bychu wřchitzny řemu wótcžiniřřemu towařřřtwe pšchistupili, kotrež řo řřara řa wřchitřch. řiž řu pšches wójnny do hubjenřtwa pšchikřili. Džicže do řaľoženřřch řhřomadžiniřow a řapřhajcže řo jako řobuřřtawy. 1 hřiwnu řa ľěto, to toľa wulki wopor njeje řa nařchich řwěřnyřch wojakow. W Maľezach ma řo řaľoženřřla řhřomadžiniřna pšchichodnu njedželu popoľdnju w 5 hodž. w řnejřim hořčenzu.

* **Mľowy řerřřki bibliřki pučňuil na ľěto 1916** pšchihotuje řařo pšchecželnije řnjěř řaraľ Mřóřaľ w Budyřchintu a budže wón w prawym cžajřu řo lubym řserbom do rukow dačž.

* **W řaľřej řměja řo na řeminarach ľandidatowe přuhřowanja** hižom do hđb. Přuhřowani ľandidatojo wučejřřtwa, kotřiž řo nowe ľěto do wóřřřa njepowola ja, řo jako wřřarojo w řchulach pňřtaja. Wjeľe wučerjow je na bitwiřchčžach padnyľo, řaľ řo je potřeba wulka.

řamolwňy ředaktor: J. Góľd. řřobuređaktor: K. A. Fiedľeľ.

Čžijčččej a naľľadniľ: M. Smoleľ.